

ŠTEVILKA 5

LETNIK XXXVIII

NARODNI

GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

V LJUBLJANI, DNE 15. MAJA 1937

VSEBINA:

Dr. Milorad Nedeljković: Narodna banka in poljedelstvo. — Zadruginištvo in sodobna vprašanja. — Pravilnik o izdajanju in uporabljanju bonov za odplačilo kmetijskih dolgov pri Privilegirani agrarni banki. — Predumji Privilegirane agrarne banke. — Banovinske takse na vloge in pritožbe. — Gospodarstvo. — Iz našega zadruginištva. — Zadruginištvo v inozemstvu. — Kmetijski dolgovi in Privilegovana agrarna banka.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ štev. 5, I. 1937.

„NARODNEGA GOSPODARJA“ ŠTEV. 5, I

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Glavna skupština Gospodarskog društva u Aleksandrovu, otok Krk, r. z. s. o. j. obdržati će se dne 30. maja 1937. u 16½ sati u društvenim prostorijama. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Izveštaj ravnateljstva i nadzornog odbora. 3. Čitanje i odobrenje računskog zaključka za god. 1936. 4. Izbor jedno člana ravnateljstva prema pravilima. 5. Izbor nadzornog odbora. 6. Eventualia.

Občni zbor Kmetijskega strojnega društva v Blatni Brezovici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 23. maja 1937 ob 2 popoldne v strojnem domu. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 3. Sklepanje o popravilu strojev. 4. O bencinu, olju, strojniku. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Boštanj, r. z. z. n. z., se bo vršil 23. maja 1937 ob 7 v zadruginih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Strojne zadruge v Boštanj, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 8 zjutraj pri gosp. Alojziju Drmelju v Boštanj. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika lanskega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Računski zaključek za leto 1936. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Bučki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. maja 1937 ob 14½ v župnišču. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Čitanje revizijskega poročila v letu 1936. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerkljah ob Krki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. maja 1937 ob 3 popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 3. Odpis rezerve za kritje neveljavnih delnic Zadrugne gospodarske banke. 4. Slučajnosti.

30. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cirkovcah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. maja 1937 ob 8 v hiši g. tajnika v Spodnjih Jablanah. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Dobrničah, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 23. maja ob 3 popoldne v poslovnem prostoru hranilnice. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dobrničah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 23. maja ob 4 popoldne v poslovnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev računskega zaključka za dan 25. septembra 1936 in za leto 1936. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

29. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobravi pri Kropi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 16 v hiši načelnika na Spodnji Dobravi št. 6. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 5. Volitev enega člana načelstva (zaradi smrti). 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Lončarske zadruge v Filovcih, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 23. maja 1937 ob 2 popoldne v hiši št. 96. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Računski zaključek za leto 1936. 3. Volitev načelstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske kuhinje na Jesenicah, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. maja 1937 ob 8 zvečer v lastnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Krki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. maja 1937 ob 7 zjutraj v posojilničnem prostoru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Kresnicah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 6. junija 1937 ob 18 v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI

Člani Zadrुžne zveze dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25 Din na leto, za pol leta 12:50 Din. — Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Dr. Milorad Nedeljković, generalni direktor Poštne hranilnice:

Narodna banka in poljedelstvo.

(Govor na zboru delničarjev Narodne banke dne 7. marca 1937.)

Letni zbori delničarjev Narodne banke kraljevine Jugoslavije bi bili lahko pravi kongresi našega narodnega gospodarstva, naš gospodarski parlament v gotovem smislu, kjer bi se obravnavali osnovni problemi naše ekonomske, finančne in valutne politike. V naši moči je, da z diskusijo o letnem poročilu uprave Narodne banke dvignemo važnost in pomembnost teh zborov. Ponavljajoč svojo večkrat že izraženo tozadevno željo povzamem letos besedo, da pokrenem na tem uglednem sestanku naših najodličnejših gospodarstvenikov enega izmed najvažnejših današnjih problemov za Narodno banko: njen bodoči odnosaj do našega poljedelstva.

Od svojega osnovanja je imela Narodna banka dve glavni nalogi: prvo, da bodi regulator denarne cirkulacije, torej tudi čuvar naše narodne valute; druga pa, da bodi izvor kredita v naši, na kapitalu siromašni državi. Kot regulator denarnega obtoka in valute se pojavlja Narodna banka šele kasneje in postopoma. Prvotno je bila namreč po zakonu iz l. 1885 osnovana v namenu, »da se s cenanimi kapitali in dobro ure-

jenim kreditom zavaruje trgovina in delavnost v kraljevini Srbiji«. Tako je ostalo do zakona iz l. 1920, ko je postala Narodna banka izrečno zakonito pristojna v pogledu valutne politike.

Čeprav je Narodna banka dobila te valutne politične funkcije šele v najnovšem času, jih je odlično izvrševala in jih vedno bolje opravlja, tako da je v tem pogledu zavzela že stališče, ki popolnoma odgovarja današnjim zahtevam. Dočim je še lani na tem mestu na občem zboru delničarjev (8. III. 1936) izjavil guverner g. dr. Milan Radosavljević, da »kadarkoli je govor o funkciji Narodne banke, se ne sme pozabiti, da je njena glavna naloga, da se briga o stabilnosti domačega denarja, zato se od nje ne more zahtevati, da rešuje gospodarsko politične probleme, ki so nad njeno močjo in da se spušča v monetarne eksperimente, za katere ne more nihče naprej vedeti, kje bi se končali«, izjavlja že danes, le leto dni kasneje, gosp. guverner skupno s celo bančno upavo: »Namen državnega režima ni samo stabilnost nacionalnega denarja. Določa-

nje primernosti tečaja narodnega denarja proti tečajem inozemskih valut zlasti onih, ki imajo velik pomen za narodno gospodarstvo, gibanje in koncentracija zlata, razvoj cen proizvodov, ki so važni za narodno gospodarstvo, so problemi, ki imajo največjo važnost in tesne zveze z organizacijo denarnega režima. Na tega vplivajo lahko tudi potrebe zunanje trgovinske politike, ki sloni danes na drugih temeljih, kot so veljali poprej za načela te politike. V valutni politiki je na mesto avtomatičnosti stopila dnevna skrb ne samo za to, da ima narodno gospodarstvo stabilen denar, ampak tudi za to, da bodo mnogi drugi upravičeni gospodarski interesi zaščiteni. Valutna politika je danes v mnogo večji meri sestavni del splošne domače gospodarske politike, kot je to bila poprej. (Str. XV—XVI letnega poročila.)

To popolno preorijentacijo v svoji »najvažnejši« funkciji je Narodna banka napravila očitno z ozirom na spremenjene razmere na vsem svetu v pogledu valutne politike in dala na ta način dokaz svoje sposobnosti, da spremlja vse dogodke in se jim prilagodi.

Dočim pa je Narodna banka pokazala svojo gibčnost in prilagodljivost v pogledu valutne politike tako vidno in dobro, zgleda, da tega ni napravila tudi v svoji kreditni politiki. Medtem pa so se tudi v tem pogledu razmere okrog nje spremenile in nastala je potreba, da se tudi v tej njeni funkciji izvrši temeljita revizija in preorijentacija osnovnih vidikov. Naj to pokažemo поближе.

Narodno banko kraljevine Srbije so ustanovili pred 54 leti belgrajska »čaršija« in njeni intelektualci. V tej dobi je bila mala Srbija čisto agrarna zem-

lja; njeni prebivalci so bili z izjemo nekaj malo uradništva, trgovcev in obrtnikov kmetje, in sicer v pretežni večini mali posestniki: pošten in preudaren, toda siromašen in patriarhalen živelj. Ona maloštevilna mestna »elita«, uradniki in trgovci, ki so prišli potom šolali na poslovnih potovanjih v dotik z evropsko civilizacijo, so zelo želeli, da bi se tudi naša mlada država čimpreje »evropeizirala«, to je, da bi se i gospodarsko i kulturno razvila ter stopila v vrsto zapadnih držav. Od našega takratnega primitivnega poljedelstva pa se ni moglo pričakovati, da bi se mogla dežela v naglem tempu gospodarsko razviti in povzdigniti njeno bogastvo. Zato so se vse sile obračale k drugim izvirom obogatitve: k trgovini, industriji in rudarstvu, na poljedelstvo pa se je gledalo z omalovaževanjem. Zato tudi Narodna banka dolgo let od svoje ustanovitve, od svojega prvega zakona (1885), statuta in pravilnika pa vse do balkanske vojne, torej skoro vso dobo svojega obstoja in delovanja v kraljevini Srbiji, ni posvečala kmetijstvu nobene pažnje, ga sploh ni upoštevala in mu ni dala možnosti za kredite. Vso svojo pažnjo in ljubezen in tudi vsa svoja sredstva je posvečala Narodna banka samo svojim ljubljencem: trgovini, bankam, industriji in rudarstvu. Prvi zakon iz l. 1885 določa, da je namen Narodne banke, da se... z dobro prejenimi krediti pospešujeta trgovina in delavnost (to je tržni [čaršijski] izraz za mestne panoge gospodarstva v nasprotju s kmetijstvom) v kraljevini Srbiji. V svojem portfelju ima banka lahko — pravi nadalje zakon: »trgovske in finančne vrednosti (vrednotnice) z najdaljšim rokom 92

dni, ki se lahko vnovčijo». Prva uprava Narodne banke je bila na stališču, da bodo »trgovske menice«, pod katerimi so se razumele zlasti menice industrijskih in trgovskih tvrdk oziroma menice z njihovimi podpisi, najboljša njena naložba, oziroma podlaga za emitirane bankovce.

Da je bilo poljedelstvo popolnoma izključeno od kreditov Narodne banke, ima pa tudi svoj tehničen razlog: po takratnem srbskem trgovinskem zakonu (z dne 26. I. 1860) se kmet ni mogel menično zavezati. V tem je našla Narodna banka tudi svoje opravičilo, da se ni bavila z vprašanjem poljedelskih kreditov. Ona se je striktno držala svojega zakona in si ni belila glave z vprašanjem, ali bi se moglo pomagati kmetijstvu s krediti Narodne banke potem kakšnega drugega kreditnega instrumenta ali v drugi obliki.

Šele v l. 1908 je po iniciativi kraljevske vlade prišlo do spremembe zakona o Narodni banki in v čl. 11 je bilo sprejeto določilo, da se bančin papirnat denar lahko zavaruje poleg ostalih vrednosti tudi z zadolžnicami Zveze kmetijskih zadrug in menicami Zveze obrtnih zadrug. Navzlic tej zakoniti odredbi je vendar ostala uprava Narodne banke v tem vprašanju zelo »rezervirana« (Spomenica Narodne banke 1884 do 1934, str. 64), ker je vztrajala na tem, da rok njenim posojilom ne sme biti daljši kot 92 dni, »dočim so se kmetijske menice navadno glasile na daljši rok, pogosto na 6, 9 in celo 12 mesecev«. Zato je Narodna banka tudi pod tem zakonom kreditirala kmetijstvo vse do vojne izključno samo potom Zveze kmetijskih zadrug in še to čisto neznatno in minimalno, tako da se iz statističnih

pregledov o poslih banke do leta 1913 sploh ne more ugotoviti znesek teh kreditov, ker je uvrščen v postavko »ostalo gospodarstvo« (za denarnimi zavodi, trgovino in industrijo). V letih 1908, 1909, 1911 in 1912 je ta postavka znašala vsega skupaj manj kot en milijon dinarjev (5—800.000 dinarjev). (Spomenica, str. 316.)

Ko je po vojni po zakonu z dne 26. I. 1920 postala Narodna banka nove zedinjene kraljevine, je v razdobju od 1920 do 1931 kreditirala poljedelstvo potom Zveze kmetijskih zadrug, a to zopet v prav neznatni meri: v letih 1920 do 1930 so ti krediti znašali 10.3; 10.9; 13.2; 7.5; 13.8; 15.1; 17.0; 14.2 milijona Din, dočim so vsi menični krediti za vse ostale panoge gospodarstva znašali skupaj milijardo dvesto do čez milijardo štiristo milijonov; poljedelstvu se je torej dajalo povprečno manj kot 1% kreditov, ki so jih uživali trgovina, industrija in denarni zavodi.

Tudi v tej periodi je bil glavni izgovor ta, da se kmetje ne morejo menično zavezati in da so kmetijske menice v bistvu (po prirodi stvari) daljšega roka kot 92 dni.

Med tem je stopil v veljavo naš novi menični zakon z dne 17. oktobra 1928, ki v je svojem § 97 prinesel tudi srbskemu kmetu davno pričakovano dovoljenje, da se smejo tudi poljedelci menično pravno obvezati. Tudi zakon o Narodni banki z dne 17. junija 1931 je prinesel veliko novost: da Narodna banka lahko eskontira in reeskontira poljedelske menice, ki imajo vsaj tri sigurne podpise, z rokom 9 mesecev. To razširjanje ugodnosti za poljedelca pa je imelo vsceno omejitev: prvič, poljedelske menice morajo biti

dane Narodni banki samo potem Privilegirane agrarne banke ali Zveze zemljoradniških zadrug, in drugič, da skupni znesek teh menic ne more v bančni listnici znašati več kot 25% skupnega zneska vseh poslov (to je trgovskih,

bančnih in industrijskih). Vendar pa je ostala bančna uprava tako sedaj kot tudi po spremembah zakonov v l. 1908 in 1920 zelo »rezervirana« v tem pogledu. To nam najboljše prikazuje ta tabela o razdelitvi njenih kreditov.

Razpored meničnih posojil po vrstah gospodarstva. (1922—1934)

v milijonih dinarjev:

Leto	Trgovina			Industrija	Denarni zavodi	Obrti	Kmetijske zadruge	Ostalo gospodarstvo	Skupno
	izvozna	uvozna	skupno						
1922	—	—	260.1	288.2	804.9	—	—	68.0	1.421.2
1923	139.0	90.4	229.4	209.8	633.6	12.2	10.3	238.4	1.333.7
1924	74.8	118.5	193.3	269.8	709.3	12.1	10.9	93.8	1.289.2
1925	72.2	123.8	196.0	300.0	589.9	25.4	13.2	83.4	1.207.9
1926	90.6	124.4	215.0	316.7	590.2	50.5	7.5	62.0	1.241.9
1927	96.5	163.7	260.2	375.8	656.7	46.6	13.8	78.9	1.432.0
1928	88.2	165.5	253.7	407.5	674.7	51.9	15.1	67.6	1.470.5
1929	81.4	127.3	208.7	340.0	572.0	48.4	17.0	101.4	1.287.5
1930	115.0	121.5	236.5	451.7	606.1	49.2	14.2	75.9	1.433.6
1931	124.7	113.6	238.3	597.9	1.008.7	32.9	29.7	58.1	1.965.6
1932	109.3	107.3	216.6	519.6	1.250.6	44.0	28.5	52.6	2.111.9
1933	103.9	82.4	186.3	462.8	1.083.9	30.0	27.9	17.9	1.808.8

Po teh podatkih je bilo poljedelstvo v razdobju 1931-1933 deležno največ 1.5% (okrog 30 milijonov) kreditov Narodne banke. Tudi danes, konec 1936, znašajo celokupni poljedelski krediti pri Narodni banki komaj kakih 50 milijonov dinarjev odobrenih (v resnici na dolgu, posredno in neposredno 55 milijonov dinarjev), od katerega zneska pa je treba brezpogojno odbiti kredit Glavnemu savezu srbskih zemljoradniških zadrug, ki je bil podeljen na podlagi državnega poročstva. Ostane torej 30 milijonov dinarjev kredita, ki je odobren poljedelstvu, kar znaša pri skupnem stanju posojil Din 1.717 milijonov (milijarda in pol na menice, 258 milijonov na zastavljene vrednostne papirje) okrog 2% celotnega portfelja.

Te številke se ne morejo zanikati in one definitivno ugotavljajo dejstvo, da je bila Nar. banka in je tudi še danes v resnici vir cenenega in ugodnega kredita samo za trgovino in industrijo z rudarstvom in za bančništvo, dočim je z vsemi ostalimi pridobitnimi panogami ravnala mačehovsko. Na poljedelstvo je gledala vseh 53 let svojega delovanja z enakimi očmi kot belgrajska čaršija in njena inteligenca takrat, ko se je Narodna banka osnovala: kot na nekaj manjvrednega v gospodarskem in bančno-tehničnem pogledu. Ona še danes tako gleda na poljedelstvo in na poslovanje z njo.

To dokazuje, da Narodna banka niti najmanj ni spremenila osnovnih načel svoje politike v več ko 50 letih, v ka-

terem času zlasti pa zadnjih 10 let so se izvršile tako ogromne spremembe v svetovnem in v našem domačem gospodarstvu, da se taka konzervativnost v tej panogi njenega delovanja (v valutni politiki se je ona, kakor smo videli, dovršeno modernizirala) ne more smatrati kot koristna in dopustna.

Narodna banka ni danes samo centralni kreditni vir za ves naš narod in vso našo državo, ampak je tudi izrazito državni organ za upravljanje narodne valute in za izvajanje kreditne politike. Ona, Narodna banka namreč, tvori danes skupaj z Drž. hipotekarno banko, Poštno hranilnico in Privilegirano agr. banko smiselno izdelan instrument državne ekonomsko kreditne politike. To znači, da mora tudi ona imeti enako razumevanje in smisel za sodobne probleme celokupnega našega narodnega gospodarstva in za vse panoge naše ekonomske politike, ne pa da tudi še dalje ostane skoraj izključno samo banka ožje skupine poslovnih ljudi.

Naša država ima na ozemlju 248.655 kvadratnih kilometrov nad 15 milijonov prebivalcev, od katerih jih štiri petine (80%), to je okrog 12 milijonov duš, živi neposredno od poljedelstva, dočim tudi ostali po večini črpajo svoj dohodek posredno od kmetijstva (uradniške plače, zaslužki trgovcev in posrednikov, svobodnih poklicev, služinčadi itd.); kolikor vrednosti dodajajo obrt in industrija s svoje strani predelanim surovinam, so cene in prodaja njihovih izdelkov odvisne od kupne moči prebivalstva, zaposlenega s poljedelstvom (če se ti predmeti prodajajo na domačem trgu, kar je itak v pretežnem delu).

Iz tega se jasno vidi, da mi kot narod živimo pretežno od poljedelstva

in da zavisi dohodek 95% našega prebivalstva, neposredno ali posredno, od poljedelstva in njegovega stanja. Logično je, da se mora posvetiti proučevanju in zboljševanju te najvažnejše produktivne panoge našega narodnega gospodarstva največja pažnja celokupnega našega naroda in njegovega vodstva. Pa ne samo to, da smo mi danes tako zelo odvisni od našega poljedelstva, ampak tudi za vso dogledno bodočnost se nam obeta ta odvisnost. Mi smo nekdanj pred 50 leti, pa tudi še do nedavno verovali, da lahko razvijemo našo industrijo tako, da nam postane glavni izvor našega blagostanja, kot je bila postala za Anglijo, Nemčijo, Združene države Severne Amerike itd. Danes imamo že teoretično prečiščene pojme in velike svetovne izkušnje, da je razvoj industrije združen z mnogoštevilnimi pogoji, v prvi vrsti s sigurnimi domačimi in tujimi tržišči. Naše domače tržišče je majhno in siromašno za razvoj industrije v velikem obsegu. Tujih trgov niti ni, niti se jih ne moremo nadejati v tem času, ko so celo stare industrijske države izgubile številna tržišča zaradi izgraditve domače industrije in avtarhijske politike skoro vseh držav sveta.

Zato se je pokazalo, da celo stare industrijske države ne morejo obdržati svoje industrije na prejšnji stopnji razvoja in kapacitete dela, nego jo v veliki meri demontirajo in ostanek nezaposlenega industrijskega prebivalstva vračajo nazaj k poljedelstvu, bodisi doma, bodisi v kolonijah, ker ga drugače ne morejo prehraniti. V tem pogledu prednjačijo Velika Britanija, Nemčija in Italija; toda tudi druge države kažejo vidno svojo bojazen, da s svojo industrijo

ne bodo mogle rešiti problema prehrane svojega prebivalstva in da se morajo zato vračati k materi zemlji.

Mišljenje, da bi se mogli vriniti na svetovni trg med stare industrijske države, ki se poslužujejo celo najobupnejših sredstev dumpinga in podobnega, je več kot naivno. Tudi nam preostane za razvoj naše industrije kot glavna podlaga le naše domače tržišče. Popolnoma je zato razumljivo, zakaj se je mogla razviti industrija v naši zedinjeni kraljevini navzlic najizrazitejši politiki industrijske zaščite v teku poslednjih 15 let in poleg vse podpore, ki jo je uživala ves ta čas tako pri Nar. banki kot tudi pri vseh ostalih denarnih zavodih, le v toliko, da zaposluje in prehranjuje komaj nekaj nad 3% našega

prebivalstva. Očividno je razvoj industrije v funkcionalnem odnosu pogojno vezan na stanje ostalega našega narodnega gospodarstva.

To pomeni, da ni upanja, da bi nas mogle materialno skoro izvleči te ostale vrste delavnosti in da moramo uvideti, da je za nas kot celoto, narod in državo poljedelstvo resnična »alma mater«, mati hraniteljica. Zato je popolnoma logično, da posvetimo njegovemu napredku, povečanju njegove proizvodnosti in donosnosti največjo brigo in skrb.

Toda kmetijstvu so te brige in skrbi nujno potrebne, ker se nahaja v obupno težkem položaju in je povrh vsega še skrajno zanemarjeno in pozabljeno.

(Dalje prihodnjič.)

Zadružništvo in sodobna vprašanja.

V ameriškem zadružnem listu »Consumers' Cooperation« razmotriva dr. Horace M. Kallen, profesor filozofije na »Novi šoli za socialno raziskovanje«, vprašanje, kakšno stališče zavzema zadružno gibanje nasproti drugim velikim politično-gospodarskim gibanjem kapitalizma in fašizma. Avtor podaja svoje zanimive in aktualne misli o tem predmetu v sledeči obliki:

Pred nekaj časa so se sešli v Cambridgeu (USA) učenjaki z vsega sveta, da bi čestitali Harvardovi univerzi ob priliki njenega 300 letnega obstanka. V njihovih čestitkah pa je bila primešana bojazen za bodočnost naše civilizacije. Soglasno so bili vsi mnjenja, da se nahaja naša civilizacija trenutno v taki krizi, da bi jo utegnili porušiti. Kako

naj bi se ta nevarnost pregnala, o tem niso mogli najti nobene enotne rešitve. Samo eno je izhajalo nedvoumno in razveseljivo jasno iz njihovih posvetov: da se nikoli ni mogoče odreči duševni svobodi, če naj se reši naša civilizacija.

Ta neporušljiva vera, da je duševna svoboda potrebna, je napravila iz proslave Harvardove univerze, ki je bila otvorjena v tako zadušljivem ozračju, proslavo upanja. Kajti vera, ki se je tu dokumentirala v izjavi, da je duševna svoboda podlaga naše civilizacije, ni samo volja do vere, ampak globoko prepričanje, ki ga drži pokoncu moč vere.

Kapitalizem, komunizem, fašizem. V nasprotju s to vero, ki je zgrajena na pameti, stoje trije drugi nauki, ki so močno izpodirivali cerkvene

nauke o veri in ki si sedaj, ko so si osvojili človeška srca — ne pameti — stoje nasproti kot hudi tekmeči. Vsak od teh nauk hvali sebe kot najbolj varen pot in najbolj varno jamstvo za to, da bo izpolnil najgloblje želje človeškega srca, nasprotno pa vsak zahteva, da se mu je treba predati z dušo in telesom. Prvi med temi nauki, ki so od vsake prave filozofije daleč oddaljeni in ki pomenjajo le racionaliziranje izvestnih želja, je kapitalizem, drugi je komunizem, tretji fašizem.

Kapitalizem racionalizira stremljenje po profitu, komunizem srd neposedujočih proti posedujočim, fašizem pa poželjenje po moči in strah, izgubiti moč, s čimer postanejo posedujoči neusmiljeni izkoriščevalci neposedujočih.

Zadruge in demokracija. Proti tem trem naukom, ki se med seboj divje pobijajo, moramo mi zadrugarji postaviti naš plemeniti in miroljubni nauk, ki ni zgrajen na nespametnih željah, ampak na podlagi razuma. Naš nauk je življenjska filozofija, ki zavzema nasproti notranjim resnicam človeškega bitja isto stališče kakor duh politične demokracije, ki je zasidran v izjavi o ameriški neodvisnosti iz l. 1776. Ta izjava ugotavlja, da imajo vsi ljudje, pa naj bodo še tako različni po rasi, veri, narodnosti in po njih naravnih zmožnostih, vendar enake pravice do življenja, do svobode in do čim večje sreče.

Po svojem notranjem bistvu je druga poizkus, ta načela politične demokracije zasidrati v gospodarskem življenju narodov. Zadrugna načela, ki jih je najprej spoznalo 28 ročdelskih tkalcev, so postala načela, po katerih so bili milijoni ljudi po vsem svetu privedeni

iz gospodarskega hlapčevstva, zapuščenosti in pomanjkanja h gospodarski svobodi, moči in gospodarski blaginji ter od moraličnega in duševnega suženjstva k moralični in duševni svobodi.

O d k r i t j e k o n s u m e n t o v. Spoznanje, do katerega je prišel Robert Owen, eden izmed ustanoviteljev združništva, spoznanje, da so si združni ideali in metode bistveno enaki z demokratičnimi ideali in metodami, ni nikoli prišlo v pozabljenost. Dandanes se pa to spoznanje odkriva na novo, zlasti če pomislimo, da smo ljudje vsled naših naravnih lastnosti v prvi vrsti konsumentje, producentje pa samo iz potrebe. Kot konsumentje se rodimo in vsa poraba gospodarskih dobrin je torej naravna funkcija. Produkcija pa je šele pridobljena funkcija, saj ne produciramo zato, da produciramo, ampak zato, da konsumiramo. Vsa produkcija služi izključno edinole konsumciji. V konsumciji prebijemo svoje življenje, v produkciji pa delamo samo radi svojega preživljanja.

Gospodarski redi, ki jih brani kapitalizem in ki jih zahtevata komunizem in fašizem, pa so si enaki v tem, da degradirajo konsumcijo v služabnico produkcije, kakor skušajo na političnem polju ponižati individij za orodje korporacije ali države. Konsumno društvo vztraja na tem, da gre prednost potrošniški funkciji človeka pred njegovimi proizvodniškimi funkcijami in zato postavlja potrošniško funkcijo kot kontrolni princip v socialni red, ki ga ima pred očmi. Tako ščiti individualnost ondi, kjer skušata njegova rivala individualnost izbrisati, tako povečava svobodo tam, kjer jo njegova tekmeča uničujeta in tako gradi ekonomijo blagostanja, ki se ne ustvarja na stroške ob-

ubožanja posedujočih, ampak po obogatitju neposedujočih, dočim moreta ostala dva tekmeča obdržati oblast samo tako dolgo, dokler živi množica državljanov v pomanjkanju.

Načelo, po katerem se v konsumni zadruzi združujejo ljudje v skupine, skupine v zveze in zveze v mednarodne aliance, je načelo prostovoljnosti. Prostovoljno in obenem skupno delujejo člani konsumnih zadrug, da postane vsakemu posameznemu članu življenje bogatejše in z dobrinami bolj oblagodarno. Tako ohranja združni pokret, kar ima dobrega kapitalizem, ne da bi sprejemal tudi njegove napake; onemogoča pa tudi slabe strani fašizma in komunizma in dokazuje, kako prazen in neresničen je videz dobrega, ki si ga prisvajata ta dva pokreta.

Zadruga je organizirana svoboda. Vse ali nič! To je načelo, po katerem delajo rivali in nasprotniki združnega gibanja. Kapitalistične korporacije, komunistične in fašistične države razbijajo svobodno iniciativo posameznikov, ki jih ponižujejo skoro v navadno čredo. Združne organizacije pa dajejo posamezniku svobodo in odstopajo njegovi iniciativi tolikšno tori-

šče, kakršnega poprej ni nikoli imel. Zadruga uporablja, išče in vzpodbuja svobodno iniciativo, tako da se more o njej s pravico trditi, da je organizacija svobode. Svoboda brez organizacije je anarhija in anarhija je srčna hiba kapitalizma. Organizacija brez svobode je tiranstvo in tiranstvo je poapnenje žil v prvi vrsti pri fašizmu, pa tudi pri komunizmu. V nasprotju s tema obema socialnima boleznima je združništvo princip zdravja v socialnem redu, kakor se to jasno kaže v onih državah, kjer združništvo prevladuje, kakor n. pr. v skandinavskih deželah.

V nadaljnjem nasprotju do svojih rivalov potrebuje združni pokret samo sredstev, ki so po obliki in vsebini identična z njegovim končnim smotrom. V sedanjosti, ki jo razburjajo in obvladujejo oznanjevalci srda in oznanjevalci boja za moč, je naloga združništva, da mobilizira vse v njem bivajoče sile, da postane gmotno in duhovno življenje vsakega posameznega človeka bogatejše in prijetnejše. Če imamo pogum in zadostno ustvarjajočo moč, potem to ne bodo ostale sanje, ampak bo postalo resničnost in bo pripomoglo k rešitvi naše civilizacije.

Pravilnik o izdajanju in uporabljanju bonov za odplačilo kmetских dolgov pri Privilegirani agrarni banki.

V čl. 18. uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov je podeljeno Privilegirani agrarni banki pooblastilo, da izdaja denarnim zavodom na njih zahtevo in na podlagi njihovih terjatev iz tekočega računa bone do višine njihovih terjatev.

Minister za trgovino in industrijo je predpisal o tem sledeči pravilnik:

Člen 1. Boni za odplačilo kmetских dolgov, ki jih izdaja Privilegirana agr. banka po členu 18. uredbe o likvidaciji kmetских dolgov, imajo tole vsebino:

a) na sprednji strani:

Serijski št.

Rok dospelosti dne 31. dec. 19....

Bon

za odplačilo kmetijskih dolgov pri Privilegirani agrarni banki, izdan na podlagi člena 18. uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov.

Privilegirana agrarna banka plača prinosniku v breme »Sklada za odplačilo kmetijskih dolgov« vsoto

dinarjev

(.....)
ob roku dne 31. decembra 19... Pravica do plačila tega bona v gotovini zastara v treh letih od tega roka.

Bon se sme uporabljati za preskrbo denarnih sredstev z lombardiranjem in morejo z njim plačati dolžne anuitete celoma ali deloma po imenski vrednosti, izračunani na hrbtu bona, tudi tisti kmetje, ki so dolžniki Privilegirane agrarne banke po odstavku (1) člena 8. uredbi.

Pogodba o odstopu bona kmetom-dolžnikom iz odstavka (1) člena 8. uredbi po ceni, ki presega imensko vrednost, izračunano na hrbtu bona, je nična.

Za kontrolo

Privilegirana agrarna banka.

b) na juksti:

Serijski št.

Rok dospelosti dne 31. dec. 19....

Dinarjev

Dan izdaje bona:

Za kontrolo

c) na hrbtu bona:

Razpredelnica z zaglavjem iz čl. 7. tega pravilnika.

Člen 2. Boni se izdajo v 14 serijah, plačljivih v 14 letih vsakega dne 31. decembra, začenši z dnem 31. decembra 1937, do vsotega dne 31. decembra 1950.

Vsaka serija ima toliko številčk od 1 dalje, kolikor bonov se izda v eni seriji.

Člen 3. Boni zastarajo v treh letih od dne, ko dospejo v plačilo v gotovini.

Z boni smejo plačati celoma ali deloma dolžne anuitete kmetje, ki so dolžniki Privilegirane agrarne banke po odstavku (1) člena 8. uredbi.

Pogodba o odstopu bona kmetom-dolžnikom iz odstavka (1) čl. 8. uredbi po ceni, ki presega imensko vrednost, izračunano na hrbtu bona, je nična.

Člen 4. Vsak bon se glasi na znesek ene anuitete ali na del zneska ene anuitete.

Znesek bona je vpisan z roko po številkah in z besedami.

Člen 5. Vsi boni se odrežejo ob izdaji od svoje jukste; teh robov ni izravnati, ker se bodo boni ob njih izplačilu primerjali z juksto in se bodo smatrali boni, katerih rob se ne ujema z juksto, za nepravilne.

Člen 6. Boni se smejo bilancirati po tisti vrednosti, po kateri jih sprejema Privilegirana agrarna banka od kmetov, ki so njeni dolžniki po odstavku (1) člena 8. uredbi.

Člen 7. Privilegirana agrarna banka sprejema bone od kmetov, ki so njeni dolžniki po odstavku (1) člena 8. uredbi, v odplačilo anuitet celoma ali deloma do vsotega dne 1. novembra 1947, pri čemer obračunajo vsak dinar imenskega zneska bona iz serij 1 do 14 po anuitetnih rokih po naslednji vrednosti:

Privilegirana agrarna banka priznava ob plačilu anuitet po kmetih za vsak dinar bona

Serijska bona	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
*1936	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626	0,7404	0,7188	0,6979	0,6776	0,6578
1937	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626	0,7404	0,7188	0,6979	0,6776
1938	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626	0,7404	0,7188	0,6979
1939	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626	0,7404	0,7188
1940	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626	0,7404
1941	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855	0,7626
1942	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090	0,7855
1943	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333	0,8090
1944	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583	0,8333
1945	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840	0,8583
1946	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105	0,8840
1947	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	1 —	0,9950	0,9660	0,9379	0,9105

* Rok odplačila po členu 28. uredbe prične vsako leto 1. novembra.

Če se glasi bon na znesek, višji od anuitete, ki jo plača kmet s tem bonom, zaračuna Privilegirana agrarna banka razliko na naslednjo anuiteto, če pa take ni, izda predložilec nov bon iste serije na vsoto, enako razliki med zneskom predloženega bona in zneskom, porabljenim za plačilo dolga. Če ne zadošča predloženi bon za odplačilo ene ali več anuitet, izterja Privilegirana agrarna banka razliko ob roku v gotovini.

Člen 8. Ustanove smejo zahtevati, da se jim izdajo boni za eno ali več anuitet iz odstavka (1) člena 14. uredbe. Če se glasi bon na del anuitete, mora biti njegov znesek deljiv s 100, izvzemši poslednji bon po tej anuiteti.

Že izdani boni na ene vsote se smejo zamenjati na predložilčevo zahtevo z drugimi boni na višje ali manjše vsote z istim rokom dospelosti, kakor predloženi boni; Privilegirana agr. banka pa pobere ob vsaki zamenjavi za vsak nov bon, izdan v zameno, od predložilca po

2 dinarja v gotovini za stroške v dobro sklada za odplačilo kmetijskih dolgov.

Člen 9. Privilegirana agrarna banka obremeni tekoči račun ustanove za znesek izdanih bonov, odobri pa ta znesek ustanovi na računu izdanih bonov.

Od dne izročitve bonov preneha biti ustanova iz odstavka (1) člena 7. uredbe upnik Privilegirane agrarne banke po tekočem računu za vsote, na katere se boni glasijo.

Člen 10. Postopek z boni, ki se vzamejo iz obteka, ker se izplačajo v gotovini, prevzamejo v odplačilo kmetijskih dolgov ali zamenjajo, določi minister za finance s posebnim odlokom.

Člen 11. Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem razglasitve v »Službenih novinah«. (Pravilnik je bil razglašen v »Sl. novinah« dne 15. aprila 1937.)

V Beogradu, dne 1. aprila 1937;

II. št. 7614/K.

Predujmi Privilegirane agrarne banke.

V 3. odst. čl. 30. uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov je določeno, da daje PAB po meri pobranih obrokov na račun prve anuitete predujme onim kreditnim zadrugam in drugim denarnim zavodom, ki so ji odstopili svoje terjatve do kmečkih dolžnikov.

O tem je izdala PAB sledeče navodilo:

Čl. 1. Na podlagi odst. 3. člena 30. uredbe more Priv. agrarna banka v mejah skupno izterjanih obrokov — anuitet od vseh svojih dolžnikov iz odst. 1. čl. 8. uredbe dajati predujme ustanovam iz odst. 1. čl. 7. uredbe do višine prve anuitete, če izpolnjujejo pogoje iz čl. 5. pod a) in b) tega navodila.

Čl. 2. Te predujme bo dovoljeval bančni izvršilni odbor posamezno po predloženih prošnjah. Ustanove iz čl. 7. uredbe s sedežem na krajevnem področju bančnih podružnic naj predlagajo prošnje dotični podružnici, ki bo te prošnje, spópolnjene s potrebnimi podatki o izročenem portfelju, oddala centrali v rešitev.

Čl. 3. Ustanova, ki prosi za predujem, mora izjaviti:

1. koliko znaša njena terjatev, prijavljena PAB:

a) obračunana in ne zmanjšana po odst. 1. čl. 4. uredbe;

b) terjatev po odst. 2. čl. 4. uredbe (obresti in stroški);

c) višina skupne odpisane in nepokrite terjatve.

2. Če je v vmesni dobi, odkar je stopila v moč uredba, pa do dne, ko je podala izjavo za predujem, prejela, a banki ne izročila izvestne vsote od dolž-

nikov, katerih dolg je prijavila PAB, in kolikšnem znesku, oziroma da navede, na kakšno ime je te vsote prejela: a) na ime začasne anuitete ali b) na kakšni drugi podlagi.

3. Koliko dolguje in katerim reeskontnim upnikom, katerim bo plačevala PAB za račun ustanove, ki zahteva predujem.

Čl. 4. Na dovoljene predujme bo računala PAB za obresti 3% letno kot diskontno mero dospevajočih anuitet.

Čl. 5. Ob priliki reševanja teh prošenj za predujme se ima predhodno ugotoviti:

a) Če je dotična ustanova izročila banki z osnovnimi listinami o dolgu tudi posamezne sezname dolžnikov z zbirnimi polami;

b) če je ustanova izročila banki samo navadne sezname z osnovnimi listinami o dolgu in

c) če je ustanova izročila samo sezname dolžnikov brez osnovnih listin o dolgu.

Samo ustanove, ki izpolnjujejo pogoje iz točke a) in b) tega člena, morejo priti v obzir za podelitev posojila.

Čl. 6. Višina teh predujmov ne more presegati 25% enoletne zavodove anuitete.

Čl. 7. Za odobrenje teh posojil se mora ugotoviti sledeče:

1. višina prijavljene nezmanjšane terjatve, obračunane po odst. 1. čl. 4. uredbe;

2. odbiti je skupen znesek odpisanih nepokritih terjatev in na tako dobljeni znesek najti 50% terjatve;

3. temu znesku je dodati terjatev,

obračunano po odst. 2. čl. 4. uredbe (obresti in stroški);

4. na tako najdeni znesek ugotoviti višino enoletne anuitete;

5. od take najdene anuitete je odbiti vse vezane terjatve (prepovedi, reeskonterji) itd.;

6. od tako ugotovljenega čistega zneska anuitete se obračuna največ do 25%, kolikor se more dati kot predujem.

Čl. 8. Na sprednji način izvršeni obračun za izdajanje predujmov bodo podružnice oddale s svojim mišljenjem

in potrebnim obrazloženjem centrali na definitivno odobrenje.

Čl. 9. O vseh izdanih predujmih je treba takoj obremeniti denarno ustanovo za predujmljeni znesek.

Čl. 10. Za ugotovitev višine prijavljene kakor tudi skupne terjatve iz točke 7. pod 1. in 2. bo služila zbirna rekapitulacijska pola upniške ustanove, kjer pa tega ni, pa izjava ustanove, podana po čl. 3. tega navodila.

Čl. 11. Obrazec obračuna za izdajanje predujmov ima sledečo sliko:

1. prijavljena obračunana terjatev po odst. 1. čl. 4. uredbe	Din 4,000.000.—
2. odbivši skupni znesek nepokrite odpisane terjatve	„ 200.000.—
	<u>Din 3,800.000.—</u>
3. višina 50% te terjatve	Din 1,900.000.—
4. prijavljena in obračunana terjatev po odst. 2. čl. 4. uredbe (obresti in stroški)	„ 1,000.000.—
	<u>Din 2,900.000.—</u>
5. anuiteta od 2,900.000.— Din znaša	Din 256.726.—
6. po odbitku:	
po prepovedi davčnih oblasti	Din 20.000.—
po prepovedi reeskonterjev	„ 150.000.—
	<u>Din 170.000.—</u>
čisti znesek anuitet znaša	Din 86.726.—
7. od te vsote 25% kot predujem	Din 21.682.—
po odbitku 3% obresti (od dne izplačila do dospelja anuitete	„ 502.—
čisti znesek za izplačilo	<u>Din 21.180.—</u>

Za predujmljene zneske morajo denarne ustanove iz odst. 1. čl. 7. uredbe

dajati banki potrdila o prejemu po sledečem obrazcu:

Obrazec za potrdilo.

Privilegirani agrarni banki, d. d.

Beograd.

S tem potrjujemo, da smo prejeli od Privilegirane agrarne banke, d. d. v Beogradu vsoto od bruto Din 21.682.—

po odbitku 3% diskontnih obresti od do „ 502.—

netto Din 21.180.—

(dvajsetentisočstoosemdeset) kot pred-
ujem v smislu odst. 3. čl. 30. uredbe o
likvidaciji kmečkih dolgov, a na pod-
lagi naše terjatve po izročenih dolžni-
ških listinah, v smislu odst. 2. člena 7.
uredbe.

Pooblaščamo Privilegirano agrarno
banko, da nas za prejeti bruto znesek
predujma Din 21.682.— obremeniti na te-

kočem računu in da ga ob priliki izpla-
čila prve redne anuitete odbije od naše
terjatve.

*

Za predujme v višini do 25% eno-
letne anuitete se morejo denarne usta-
nove takoj obrniti do Privilegirane agr.
banke.

Banovinske takse na vloge in pritožbe.

Banska uprava je poslala listom na-
slednji razglas, na katerega opozarjamo
vse interesente in ga zaradi važnosti v
celoti prinašamo:

Časopisi so že na kratko poročali,
da se od 1. aprila dalje za vloge in pri-
tožbe, ki se vlagajo na bansko upravo
ali njej podrejene urade v banovinskih
samoupravnih poslih, ne plačuje več dr-
žavna, ampak banovinska in sicer v ba-
novinskih kolkih. Za banovinske posle
se smatrajo vse zadeve, ki jih rešuje
banska uprava kot samoupravno obla-
stvo, n. pr. pospeševanje kmetijstva in
živinoreje, urejanje hudournikov, agr.
operacije, socialno skrbstvo, gradnje in
vzdrževanje banovinskih cest itd. Za ba-
novinske se smatrajo dalje vse zadeve,
ki so v zvezi z banovinskim proračunom
ali s pravilnikom o tem proračunu, torej
vse vloge, prošnje in pritožbe, ki zade-
vajo odmero in pobiranje banovinskih
davščin, ne glede na to, ali se vloga ob-
ravna pri banski upravi ali kakem
drugem uradu. Če se kdo pritoži proti
odloku, s katerim ga je okrajno načel-
stvo kaznovalo zaradi trošarinskega pre-
stopka z vinom, mora priziv opremiti z
banovinskim kolkom za 30 Din in ne z
državnim. Ali če kdo prosi za olajšave

pri plačevanju kake banovinske dav-
ščine, mora na prošnjo nalepiti prav
tako banovinski kolek in sicer za 10 Din,
morebitne priloge prošnje pa morajo
biti opremljene s kolkom za 4 Din.

V Dravski banovini se pobirajo tele
banovinske davščine:

a) banovinske doklade k državnim
neposrednim davkom;

b) banovinske trošarine:

na vino, vinski mošt, pivo, žganje in
špirit, na ogljikovo kislino in umetne
brezalkoholne pijače, na mineralne vode,
na kvas, na bencin, na električno ener-
gijo in pnevmatiko;

c) banovinske takse:

na plesne prireditve in podaljšavo
policijske ure, na lovske karte, na šof-
erske legitimacije, na zavarovalne pre-
mije, na posest in nošenje orožja, na
prenos lastništva na živinskih potnih li-
stih, 2% taksa od prenosa nepremičnin,
doklada k državni dopolnilni prenosni
taksi, 40% doklada k državni taksi na
vstopnice, administrativne takse in do-
klade k državnim taksam po zakonu o
taksah;

č) banovinska davščina na lovišča
in ribolove, davščina na dediščino in od-

škodnina avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo cest;

d) izredna davščina delojemalcev in službodavcev za »Bednostni sklad«.

Z banovinskimi kolki se morajo torej kolkovati:

1. Vse vloge (prošnje in pritožbe), ki se nanašajo na odmero ali pobiranje zgoraj navedenih banovinskih davščin;

2. vse prošnje za sprejem v banovinsko službo;

3. vse prošnje za kakršnekoli podpore iz banovinskega proračuna ali iz proračuna »Bednostnega sklada«;

4. vse vloge, ki se predlagajo banovinskim zavodom, med katere spadajo: kmetijske šole na Grmu, v Št. Jurju ob južni železnici, v Rakičanu in v Poljčah; vinarska in sadjarska šola v Mariboru; gospodinjski šoli v Mali Loki in Svečini; kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru; vse banovinske trsnice in drevesnice, kakor tudi tečaji, ki se prirejajo na banovinskih posestvih; ribogojni zavod v Boh. Bistrici; gozdarska šola v Mariboru; podkovska šola v Ljubljani. Dalje gluhonemnica v Ljubljani, deško vzgajališče v Ljubljani, zavod za slepo deco v Kočevju, dečja domova v Ljubljani in Mariboru.

Banovinski zavodi so tudi bolnišnice v Brežicah, Celju, Mariboru, Murški Soboti, Novem mestu, Ptujju in Slovenjgradcu ter hiralnice v Ptujju, Vojniku in Gornji Radgoni. Tudi zdravilišča Golnik, Dobrna in Rogaška Slatina so banovinski zavodi.

Taksa na vloge znaša 10 Din, za priložbe 4 Din, za pismene odgovore (odločbe, ki zanje stranka prosi) 20 Din, za pritožbe 30 Din.

Banovinski kolki se nabavljajo pri razpečevalcih državnih taksnih vredno-

tic, ki imajo na vidnem mestu označeno, da so pooblaščenim prodajati banovinske kolke.

Občinstvo na to opozarjamo, kajti oblastva, ki bi prejela vloge v banovinskih poslih, a kolkovane z državnimi kolki, ne bodo dotičnih vlog vzele v pretres, dokler ne bo plačana ustrezna taksa v banovinskih kolkih.

Ban: Dr. Natlačen s. r.

Gospodarstvo.

Narščanje hranilnih vlog pri hranilnicah. Po podatkih, ki jih zbira »Savez štedionica kraljevine Jugoslavije« o gibanju hranilnih vlog pri regulativnih hranilnicah, so znašale hranilne vloge dne 31. januarja tega leta 2062,5 milijona dinarjev, to je za 34,9 milijona dinarjev več nego 31. decembra lanskega leta. Pri hranilnicah v Sloveniji so v tem času vloge narasle za 12,9 na 1012,7 milijona dinarjev. Najbolj so od konca lanskega leta do konca januarja tega leta narasle vloge pri zagrebški Gradski štedionici, in sicer za 22,5 na 536,3 milijona dinarjev. Na zagrebško Gradsko štedionico odpade torej ena četrтина vseh vlog pri hranilnicah v Jugoslaviji. Druga največja hranilnica je Mestna hranilnica v Ljubljani, kjer so hranilne vloge v teku januarja narasle za 1,0 na 354,8 milijona Din. Potem sledijo Hranilnica dravske banovine v Ljubljani (171,0 milijona Din), štedionica savske banovine v Zagrebu (101,4 milijona Din), Hranilnica dravske banovine Maribor-Celje (89,2 milijona Din), Mestna hranilnica v Mariboru (85,6 milijona Din), štedionica dunavske banovine v Novem Sadu (67,4 milijona Din),

Gradska štedionica v Sarajevu (63.7 milijona Din), Gradska štedionica v Osijeku (61.4 milijona Din), Gradska štedionica v Belgradu (43.4 milijona Din), Mestna hranilnica v Kranju (38.7 milijona Din), Mestna hranilnica v Celju (38.5 milijona Din), Gradska štedionica v Novem Sadu (35.2 milijona Din) itd. Vse ostale hranilnice v državi imajo manj nego po 30 milijonov Din hranilnih vlog.

Iz našega zadružništva.

Zadružna šola v Ljubljani, ki je trajala od 12. oktobra 1936 do 24. marca 1937, je v svojem 23. tečaju imela ob zaključku pouka 37 dijakov. Eden je med tečajem izstopil, eden pa je zaradi bolezni ostal neizprašan. Skoro vsi učenci so bili kmečki fantje. Dva sta bila s Koroškega, vsi ostali pa iz Dravske banovine. Poleg obveznega pouka so se skoraj vsi prostovoljno učili tudi strojeписа. Z odličnim uspehom so izdelali 4 učenci, s prav dobrim uspehom 14, z dobrim 16, z zadostnim uspehom pa 3. Zadružna zveza je podpirala 24 udeležnikov, Zveza slovenskih zadrug pa 12.

Zadružništvo v inozemstvu.

Iz zadružništva na Poljskem. Zadružništvo na Poljskem je ožje povezano z državno vlado kot pri nas. Na čelu vsega zadružnega gibanja je zadružni svet, ki ga postavlja vlada. Resorno ministrstvo za zadružništvo pa je ministrstvo za finance. Uradnik tega ministrstva je predsednik zadružnega sveta. Seveda bi si pa zadružništvo želelo manj povezanosti in več neodvis-

nosti. Zato se razmišlja in vodijo že tudi razgovori, da bi se za zastopanje zadružnih interesov nasproti državi in zakonodaji ustanovila zadružna zbornica. Poslovanje kmet. zadružništva v preteklem letu je bilo kar živahno. Posebno ugodno je bilo leto za mlekarske zadruge, ki so izvozile 8.500 ton surovega masla od skupno izvoženih ca 10.000 ton. Torej je zadružništvo udeleženo pri izvozu masla s 85%. Kreditne zadruge niso v tako sijajnem položaju, ker vloge v njih v skupni vsoti niso narastle. Konkurenco pa čutijo kreditne zadruge v komunalnih blagajnah, ki se kot pri nas regulativne hranilnice ustanavljajo z jamstvom občin v vsakem srezu.

Gospodarska zveza v Ljubljani notira naslednje cene: Tomaževa žlindra baza 18% Din 134.—; rudninski superfosfat v vrečah po 50 in po 100 kg à Din 100.—; kalijeva sol po 100 kg Din 150.—; kostni superfosfat Din 123; apneni dušik v pločevinastih bobnih Din 200.—; apneni dušik v papirnatih vrečah Din 187.—; kostna moka Din 100.—; nitrofoskal v vrečah Din 145.—; klajno apno Din 275.—; lanene tropine Din 2.—; modra galica Din 6.70; žveplo Din 2.80. Pri vagonem odjemu se cene za gnojila in cement znatno znižajo na franco vsaka postaja. Mlatilnice s tresali in reto Din 4.100.—; sliamireznice Din 1.700—2.000; čistilnik 10 sit 1.500 Din; plugi Lesce Din 880—995; reporeznica M. R. Din 550; trijerji Din 2.000 do Din 3.500; mlatilnice na ročni pogon Din 2.200; robkači Din 900; sadni mlini Din 1.400—1.700; brzoparilniki Din 1.050 do 2.800; kosilni stroji Din 2.000; travniške brane z zvezdnatimi členki 900 Din; travniške brane z jeklenimi špicami Din 800; patent motike »Rapp« Din 70.—. Nitrofoskal, apneni dušik pri najmanjšem odjemu 5.000 kg franko vsaka postaja. Modra galica pri vagonem odjemu po konkurenčni ceni.

Kmetski dolgovi in Privilegovana agrarna banka.

Privilegovana agrarna banka je ustanovljena potem posebnega zakona leta 1929 s kapitalom 700.000.000.— Din z nalogo, da z ugodnim in cenanim kreditom pomaga izključno in samo kmetom ter njihovim združnicam ustanovam in organizacijam. Bančina centrala je v Beogradu, a razen tega ima banka še svoje podružnice v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu.

V sedmih letih svojega delovanja je Privilegovana agrarna banka vložila v kmetijstvo (1.355.000.000.—) eno milijardo tristo petinpetdeset milijonov dinarjev posojil, ki so podeljena na okroglo 140.000 kmetskih gospodarstev pod zelo ugodnimi pogoji, tako v pogledu obrestne mere, kakor tudi v pogledu posojilne dobe.

Po Uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov z dne 26. septembra 1936 l. Banka sedaj prevzema tudi vse stare dolgeve kmetov pri bankah, hranilnicah, kreditnih zadrugah in pri pripomočnih skladih in na ta način bo Banka osredotočila pri sebi največji del kmetskega kredita. Pri tem prevzemanju dolgov je Banka v bistvu samo posredovalec med dolžniki-kmeti in njihovimi prejšnjimi upniki. To, kar prejema od kmetov v odplačilo njihovih dolgov, mora Banka dati prejšnjim upnikom kmetov, a poleg tega mora dati tudi prispevek države, ki bo znašal okrog polovice zneska, ki ga dajo dolžniki-kmetje. Denar, ki bo zbran pri eni filijali, bo služil za izplačilo upnikov s področja te filijale. Vse te posle vrši Banka v imenu in za račun države, toda brez kakršnegakoli dobička za sebe.

Vse dolgeve kmetov navedenim ustanovam, ki ne presegajo vsote 25.000 dinarjev, bo banka sama znižala za 50%, oni kmetje pa, katerih dolgovi znašajo več kot 25.000 dinarjev, morajo vložiti prošnjo za znižanje dolga pri pristojnem sreskem sodišču. Ta rok je sicer potekel 31. decembra 1936, toda s finančnim zakonom za l. 1937/38 je podaljšan do 1. junija 1937.

Prav tako se pa lahko vsak dolžnik-kmet do 1. junija 1937 sporazume s svojim dosedanjim upnikom, da njemu izplača svoj dolg, držeč se določil odst. 1. čl. 51. uredbe, s pristavkom, da se v to svrhu vrnjene listine ne morejo več izročiti Privilegirani agrarni banki.

Na ta način se je ugodilo večkrat poudarjeni želji, da naj se dovoli dolžnikom sporazum o izplačilu dolga s svojimi dosedanjimi upniki. Tisti dolžniki-kmetje, ki morejo to storiti, naj se poslužijo te možnosti, kajti takšno sporazumno izplačilo dolga bo gotovo koristilo kmetom kot bodočim prosilec posojila.

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov daje kmetu znatno olajšave, ki so v skladu z razmerami kmetskega gospodarstva. Razen znižanja dolga se zmanjšuje tudi obrestna mera na manj kot polovico poprej običajnih obresti oziroma

na 4½ % letno in prav tako se predvideva rok 12 let za izplačevanje že tako znižanega dolga. Zato, da bi dolžniki kmetje mogli dobiti take olajšave, je država prevzela na sebe znatne obveznosti v obliki letnih plačil bivšim kmetovim upnikom, ki bodo morali prenašati en del odписа glavnice in zmanjšanje obresti reducirane dolga. S tem je dokazano, koliko je s to uredbo storjeno za kmeta dolžnika.

Zato ima sedaj kmet veliko dolžnost, da svoje tako zmanjšane obveznosti redno izpolnjuje. Brez kredita danes ne moreta biti niti kmetijstvo niti kmet. S svojo točnostjo pri izpolnjevanju obveznosti bodo kmetje povrnili zaupanje v svojo kreditno zmožnost in tako bodo mogli znova dobivati ugodna posojila.

Rok za plačilo prve anuitete je dospel dne 1. novembra 1936. leta. Tisti dolžnik, ki ni tega obroka poslal Banki v Beograd ali podružnici v Ljubljani, mora to takoj storiti, in to po obračunu, ki mu ga je poslala ustanova, kateri je dolgoval (banke, hranilnice, zadruge).

Ako dolžnik tega obračuna ni dobil, mora poslati podružnici Banke v Ljubljani deseti del od polovice dolga pri bankah, hranilnicah in zadrugah, če dolg pri teh zavodih ne presega vsote 25.000.— dinarjev; za dolgeve tem zavodom pa, ki so večji od 25.000.— dinarjev, se mora poslati deseti del vsega dolga. Ko bo Banka izvršila končni obračun, bo morebitno preplačilo vrnila dolžniku ali ga pa odobrila njegovemu računu. Dolžniki naj pošiljajo denar podružnici v Ljubljani na čekovni račun št. 10.250. Na čekovni položnici (na hrbtu) je treba označiti: ime in priimek dolžnika (tudi očetovo ime), na čigar ime dolg glasi, kraj bivališča s hišno številko in srez ter naziv in sedež upniške ustanove, ki ji je do sedaj kmet dolgoval.

Uredba o likvidaciji kmetskih dolgov daje velike olajšave, toda ona je tudi stroga proti nemarnim in nerednim dolžnikom. Dolžniki, ki ne bodo plačali kateregakoli obroka svojega po Uredbi znižanega dolga, izvenišči slučaje, ko jim je zaradi elementarnih nezgod dovoljen odpis davkov, bodo morali plačati takoj ves svoj dolg, a če tega ne bodo storili, določa uredba, da se proti takšnemu nemarnemu dolžniku uvede kratko in izvršilno postopanje na vso premično in nepremično imovino.

Čim bo Banka dovršila prevzemanje dolgov po Uredbi, bo takoj začela znova dajati kredite kmetom. Pri tem kreditiranju bo Banka posebno pazila na to, da bodo mogli vestni dolžniki-kmetje po potrebi zopet priti do ugodnega kredita, ki jim bo potreben za zboljšanje njihovega gospodarstva.

Privilegovana agrarna banka a. d., filijala v Ljubljani

Št. S 159.

Ljubljana, 24. III. 1937

Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Narodnega Gospodarja“ Ljubljana, Zadržna zveza. Izdajatelj: Zadržna zveza v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Kralj, tajnik Zadržne zveze v Ljubljani. — Za Zadržno tiskarno: Maks Blejec v Ljubljani.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Kočevju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 16. junija 1937 ob 2 popoldne v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Lončarske produktivne zadruge v Komendi, r. z. z. o. z., se bo vršil 30. maja 1937 ob 9 dopoldne v združenem prostoru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Prve delavske hranilnice in posojilnice v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 30. maja 1937 ob 10 dopoldne v uradnih prostorih na Miklošičevi cesti št. 22/I. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Društvene nabavne zadruge v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 24. maja 1937 ob 18 zvečer v prostorih pisarne g. dr. Stanislava Žitka. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Čitanje revizijskega poročila. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnega in podpornega društva združnih nastavljenec v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 10 v posvetovalnici Zadrugne zveze v Ljubljani, Tyrševa cesta 58/II. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Občalnice za Slovenijo v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 1. junija 1937 ob 17 v prostorih Gospodarske zveze, r. z. z. o. z., v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Gospodarske zveze v Ljubljani, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 1. junija 1937 ob 17 v poslovnih lokalih zadruge. Dnevni red: 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1936. 5. Volitev posvetovalnega odbora. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Loki pri Zidanem mostu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 3 popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Volitev načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Poročilo o reviziji.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Logatcu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 3 popoldne v župnišću Gor. Logatec. Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Poročilo o izvršeni reviziji v letu 1936. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Lukovici, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 23. maja 1937 ob 3 popoldne v župnišću na Brdu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Godišnja glavna skupština Društva za štednjo i zajmove na Omišlju, r. z. s. n. j., držat će se dne 30. maja 1937 u društvenim prostorijama u 17 sati. U slučaju, da ne bude dovoljan broj članova držat će se pol sata kasnije. Dnevni red: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Izvještaj upravnog odbora. 3. Izvještaj nadzornog odbora. 4. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 5. Čitanje i odobrenje računskog zaključka za 1936. 6. Odobrenje raznih gubitaka. 7. Eventualija.

Redni letni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Predosljah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 30. maja 1937 ob 3 popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Strojne zadruge v Pongrecah, r. z. z. o. z., se bo vršil 30. maja 1937 ob 14 v hiši načelnika. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Prečni, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. maja 1937 ob 3 popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka. 3. Dopolnilne volitve v nadzorstvo. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Raki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 3 popoldne v uradnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Juriju pod Kumom, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 30. maja 1937 ob 1/2 popoldne v uradnem prostoru v St. Juriju pod Kumom. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sorici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 6. junija 1937 ob 3 popoldne v stari šoli v Sp. Sorici št. 2. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje zapisnika o izvršeni reviziji. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Smledniku, r. z. z. o. z., se bo vršil 6. junija 1937 ob 4 popoldne v hiši načelnika g. Burgarja v Hrašah. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzornikov. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Slučajnosti.

X. redovita glavna skupština Zadruga za štednjo i. z. j. v Sv. Mariji, Medjimurje, r. z. s. n. j., održati će se dne 23. maja 1937 u 2 sata poslije podne. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Izvještaj uprave i nadzorstva. 3. Biranje upravnog i nadzornog odbora. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v šenčurju pri Kranju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 5 popoldne pri načelniku g. Umniku. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1936. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Raznoterosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v St. Janžu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 3/8 dopoldne v dvorani Prosvetnega društva. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskih zaključkov za leto 1936. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu pri Grobelnem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 27. maja 1937 ob 4 popoldne v župnijski pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev novega člana načelstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Trebelnem, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 23. maja 1937 ob 5 popoldne v poslovnih prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Slučajnosti.

Redni letni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vodica, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 15. junija 1937 ob 7 zjutraj v lastnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Dopolnilne volitve. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske selekcijske zadruge v Vodica, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 6. junija 1937 ob 5 popoldne v prostorih Hranilnice in posojilnice v Vodica. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva, nadzorstva in rodovne komisije. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Nadomestne volitve. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Vodica, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 6. junija 1937 ob 4 popoldne v prostorih Hranilnice in posojilnice v Vodica. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Dopolnilne volitve. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vranskem, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 23. maja 1937 ob 3/15. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za leto 1936. 4. Poročilo o izvršeni reviziji. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Veliki nedelji, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 2 popoldne v posojilniških prostorih. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Čitanje revizijskega poročila o reviziji od 22. oktobra 1936. 5. Nadomestna volitev enega člana načelstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnice za župnijo Zdole, Sromlje, Artiče in krajno občino Križe v Zdolah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo 15. junija 1937 ob 3 popoldne v posojilniških prostorih hiše g. Ivana Černog. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Zalcu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 30. maja 1937 ob 9 dopoldne v dvorani posojilnice. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936. 3. Poročilo o izvršeni reviziji. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske posojilnice v Žireh, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 15. junija 1937 ob 15 v zadružnih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1936. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Modro galico

za škropljenje vinogradov
dobavlja iz domačih tovarov
in daje tudi vsa pojasnila
glede plačilnih olajšav

Gospodarska zveza
v Ljubljani, Tyrševa cesta 29

Manufakturo vseh vrst po ugodnih cenah tudi proti plačilu s hranilnimi knjižicami članic »Zadružne zveze« nudi Oblačilnica za Slovenijo v hiši Gospodarske zveze.